

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Ticaret Bakanı Mehmet Muş tarafından yazılı olarak yanıtlanmasını, Anayasanın 98 ve İçtüzüğü'nün 96. Maddeleri gereğince arz ederim. 30.03.2022

Alpaz Arımen
Mersin Milletvekili

2020'de İngiltere'nin en çok plastik atık gönderdiği ülke Türkiye olmuştur. 2020'de 540 bin ton plastik atığı ülke dışına ihraç eden İngiltere, bu atıkların yüzde 40'ını Türkiye'ye göndermiştir.

Bu olayın kamuoyunda büyük rahatsızlık yaratmasının ardından, toplam plastik atık ithalatının yaklaşık yüzde 70'ini oluşturan polietilen ürün grubundaki atıkların ithalatı yasaklanmıştır. Ancak bu düzenleme kısa ömürlü olmuş ve birkaç ay sonra Resmî Gazete'de yayımlanan bir tebliğ ile kaldırılmıştır.

ABD merkezli yayın organı Bloomberg'de "Bir poşetin 3200 kilometrelik yolculuğu, geri dönüşümle ilgili karmaşık gerçeği ortaya koyuyor" başlıklı yazıda, İngiltere'deki ünlü bir süpermarket zincirine ait alışveriş poşetinin Türkiye'ye uzanan hikâyesi anlatılmıştır. Bir dijital takip sistemiyle izlenen poşet, iki ay içinde Londra'dan 3200 kilometre uzaklıktaki Adana'da bir sanayi bölgesinde ortaya çıkmıştır. Londra'dan sonra Hollanda, Almanya ve Polonya'yı geçerek Türkiye'ye ulaşan ve rengi griye dönen poşet, Adana'daki bir depo önüne rastgele yığılan, çoğu yabancı ülkelere ait plastik poşetler arasında tespit edilmiştir.

Basında yer alan bilgilere göre; Türkiye'de faaliyet yürüten bir geri dönüşüm şirketinde müdür olduğu söyleyen bir kişi, plastik atıkların Avrupa'dan satın alınarak Mersin Limanı üzerinden Adana'daki araziye taşındığını ve atıkların geri dönüşümden geçeceğini söylemiştir. Bloomberg, İngiltere'nin işlenmesi zor atıkları "daha yoksul ülkelere" göndererek bu konudaki sorumluluğunu bu ülkelere aktardığını yazmıştır. Çoğu zaman bu atıkların geri dönüşümden geçmek yerine yakıldığı ve zehirli kimyasalların havaya ve toprağa karışmasına yol açtığı belirtilmiştir. Haberde Türkiye'deki atık sahalarında her hafta şüpheli yangınlar çıktığına dikkat çekilmiştir. Çevre örgütleri ve uzmanlar, bu plastik atıkların halk sağlığı ve çevre için büyük risk yarattığına dikkat çekmektedirler.

Bu bağlamda;

1 – 2019 Ocak ayı ila 2022 Nisan ayı arasında geçen sürede; Türkiye ne kadar atık malzeme ve çöp almıştır? Bu atık ve çöplerin ağırlıkları ve malzemesi nedir? Alınan ülkeler hangileridir? Hangi ülkeden ne kadar atık ve çöp ithal edilmiştir?

2 - Bahsi geçen tarih aralığında İngiltere'den Türkiye'ye ne kadar atık ve çöp gelmiştir? Bunların miktarları ve türleri nelerdir? Bu gelen atık ve plastik türleri doğada ne kadar sürede yok olmaktadır?

3 – Türkiye'ye gönderilen bu atık ve çöp malzemeleri nerelerde kullanılmış ve hangi atık tesislerinde ne zaman dönüştürülmüştür? Bu dönüşüm ve yeniden kullanım sonucunda havaya salınan zehirli kimyasal türleri, oranları ve miktarları nedir?

4 – Bu plastik atık ve çöplerin ne kadarı kapalı ne kadarı açık alanda bekletilmiştir? Bunların doğaya ve toplum sağlığına zarar verdiği iddiaları doğru mudur? Varsa bunlar nelerdir? Konuyla ilgili uzman ve akademik birimlerden gerekli uyarı, önlem ve destek alınmış mıdır?